

recentního vývoje – Lukáš Hanus (ZČU Plzeň), dlouhodobě provádějící terénní výzkum u Čechů v Rumunsku, analyzoval v optice transnacionalismu proces reemigrace z obce Gernik. Následoval příspěvek mapující „zapomenutou“ migraci bulharských Karakačanů do Řecka, jenž nastolil téma instrumentálního využívání etnicity. Přednesla jej Gabriela Fatková (ZČU Plzeň), jinak také hlavní organizátorka konference. Příspěvek Miroslava Kouby (Univerzita Pardubice) nesl název *Antické labyrinty moderní makedonské identity*. Představy o antických kořenech makedonské identity v něm autor vztáhl k urbanistickému projektu Skopje 2014. Kristýna Dufková (Univerzita Hradec Králové) na závěr druhého panelu obrátila pozornost přítomných k makedonské obci Vevčani – silné vědomí lokální identity tamních obyvatel a jeho projevy byly komparovány s fenoménem „Valašského království“ v ČR.

Václav Štěpánek (MU Brno) si pro třetí panel připravil prezentaci trendů demografického vývoje albánského etnika v oblastech Kosova a Metochie s důrazem na politické důsledky populační exploze kosovských Albánců po 2. světové válce. Konferenci uzavřel příspěvek s názvem *Migrace Čechů do Banátské vojenské hranice v okolí Bele Crkve do r. 1836*. Jaromír Linda (Univerzita Bělehrad) v něm na základě archivního výzkumu pečlivě rekonstruoval podobu migračního toku z rumunské do srbské části Banátu.

Ať se jedná o způsoby sebevymezení lokálních společenství, fungování sociálních sítí v transnacionálním prostoru nebo o možnosti a limity terénního a archivního výzkumu, přinesla konference již v rámci svého prvního ročníku hodnotné poznatky

spolu s podněty pro další bádání. Všichni zúčastnění se ve svých tematicky a metodologicky pestrých příspěvcích zabývali otázkami migrace a skupinových identit. Tyto otázky svým v dějinách neslábnoucím významem spojují minulost s přítomností a také badatele různých společenskovedních disciplín a perspektiv do jediného dialogu. Doufejme, že *Symposium Balcanicum* zahájilo novou tradici sdílení výsledků „balkánských výzkumů“ v ČR.

Jitka Zalabáková (FF ZČU, Plzeň)

TŘETÍ KONFERENCE Z OBLASTI URBÁNNÍCH STUDIÍ V BRNĚ (TŘETÍ MĚSTO, BRNO, 5.–6. 11. 2011)

Konference *Třetí město*, která se konala 5.–6. listopadu 2011 na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně a byla pořádána Katedrou sociologie FSS MU a Institutem pro výzkum reprodukce a integrace společnosti za podpory statutárního města Brna, byla již třetím setkáním odborníků – zástupců různých vědních disciplín, kteří se věnují urbánním studiím. Jako předchozí konference byla i tato organizována mladými socioložkami Slavomírou Ferenčuhovou, Lucií Galčanovou a Barborou Vackovou. Třetí město v názvu konference odkazovalo ke dvěma skutečnostem – jednak k pořadovému číslu setkání v Brně; letošnímu třetímu setkání předcházely konference v roce 2007 (*Město: proměnlivá ne/samozřejmost*) a v roce 2009 (*Československé město včera a dnes: každodennost – reprezentace – výzkum*), jednak k názvu knihy Gillesa Lipovetského *Třetí žena*. Autorky idey konference

vztáhly Lipovetského charakteristiku „třetí ženy“ (resp. třetího modelu ženství) jako modelu v procesu utváření, a tedy neurčitěho, i na město, které charakterizovaly jako „utvářené i proměňované skrze opakované činnosti, používání materiálního prostředí, nebo navazování a utvrzování vztahů“ (citováno z Call for Papers konference Třetí město). Referáty měly být zaměřeny právě k těmto problémům a tematizovat „obyčejné“, „každodenní“ město.

Konference byla zahájena panelovou diskusí historičky (Luďa Klusáková), sociologa (Michal Illner), filozofa (Miroslav Marcelli) a historika architektury (Rostislav Švácha), kteří se zamýšleli z pohledu svých vědních disciplín nad proměnami studia města v posledních dvaceti až třiceti letech, respektive se vztahovali k názvu Třetí město. Myšlenky zmíněné v jejich příspěvcích předznamenaly řadu témat, která byla dále řešena v jednotlivých referátech – ať už se jedná o reakci vědních disciplín na „spatial turn“, instrumentalizaci historie ve městě, návrat k materialitě při výzkumech městského prostoru, problematiku struktur města, vztahu města jako fyzického prostředí a sociální struktury, vztahu centra a periferie, uvažování o „novém městě“ v postmoderní době, problematiku konfliktu atd.

Konference byla rozdělena do 15 sekcí, které probíhaly vždy dvě až tři paralelně. Rozvržení referátů do sekcí ukázalo hlavní tematické oblasti, které budí v rámci badatelské komunity nejvíce pozornosti (resp. budí pozornost u badatelek a badatelů, kteří se na konferenci přihlásili a byli zařazeni do programu). Jednotlivé sekce byly věnovány problematice bydlení, stárnutí ve městě, dopravy, správy města, městských struktur, veřejného prostoru, kriminality a bezpečí ve městě či

identity v historii města. V jednotlivých referátech se vracely otázky prostoru (obecně, ale i specificky vztahu veřejného a privátního prostoru, jeho využívání, přivlastňování a interpretování aktéry, plánování v rámci městského plánování), makro- a mikrostruktur (to například i v oblasti zvolených pramenů – od interpretace velkých statistických šetření po interpretaci kvalitativních dat), konstruování a symbolismu, exkluze a marginalizovaných skupin. Interdisciplinarita konference byla zajištěna účastí sociologů, geografů, architektů, sociálních antropologů, etnologů a historiků, kteří zastupovali především vědecké instituce z České republiky.

Doplňkem konference bylo setkání účastníků a zájemců o urbánní studia, při němž se diskutovalo o možnosti založení, resp. obnovení sekce urbánních studií (sociologie města) při Masarykově české sociologické společnosti, popřípadě o založení jiné organizace sdružující zájemce o tato studia. I když se ne všichni účastníci shodli na ustanovení sekce při MČSS, diskuse ukázala, že zájem o vzájemné sdílení informací (nejen o novinkách a událostech na poli urbánních studií či o průběhu a výstupech jednotlivých projektů, ale také informací sloužících k možnému vytváření větších interdisciplinárních projektů) existuje. Stejně tak projevili účastníci zájem setkat se opět za dva roky v Brně na čtvrté konferenci s tématem „město“. Na závěr této zprávy bych tedy ráda popřála organizátorkám, aby měly dostatek sil a institucionální podpory konferenci v roce 2013 zorganizovat. Ukazuje se totiž, že vždy dokázaly přijít s inspirativními otázkami a že kvalitních výzkumů, jejichž výsledky mohou být prezentovány na konferenci, je na poli urbánních studií dostatek.

Jana Nosková (EÚ AV ČR, v. v. i.)